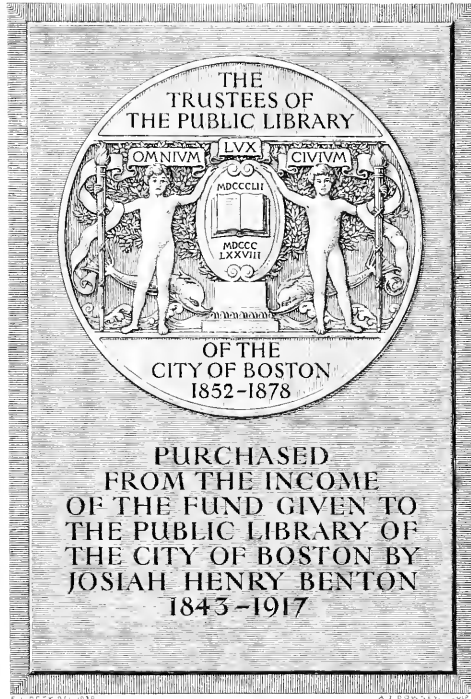

1149

*Ex libris Josephi Guarnero maritimes
Arbitrari Platani*

opt. 1840 XV 256 406

HOBBS

Ordo

ptizandi secundum Rítum

Romane Ecclesie ad

vsúm ciuitatis

Manue.

Andreas Paganus Genensis

Diebus Julij

MDC.

Tabula huius libri.

Ad cathecuminū faciendū. car. viii.	
Ordo ad cōmunicandum infirmū. ix.	
Ordo ad ungendū infirmū. car. xvij.	
Ordo commendationis anime. xxi.	
Ordo ad sepeliendū mortuos. xxviii.	
Ordo ad sepeliendū pueros. . xxxij.	
Ordo ad faciēdū aquā bñdictā. xxxiiij.	
Benedictio Panis.	xxxv.
Benedictio ouorum.	xxxv.
Benedictio agni: ⁊ carniū.	xxxvj.
Benedictio cōmunis ad oīa.	xxxvij.
Benedictio vne vel ficuum ⁊ aliorum fructuum.	xxxviij.
Benedictio candelarum.	xxxviij.
Benedictio Peregrinorum.	xxxviij.

Reverendissimus in Chri-
 sto pater: et Illustrissimus
 Dñs B. Merc. Gonz. san-
 cte Romane Ecclesie sancte Marie
 nove Presbiter Cardinalis Man-
 tuanus: ecclesieq; Mantuane perpe-
 tuus administrator: Pro pastoralis: qđ
 sibi a deo et domino nostro Jesu Chri-
 sto creditum est: officio: ne quid: quod
 ad ipsius Dei cultum: salutemq; ani-
 marum spectet: pretermittatur: li-
 brum hunc cathecuminorum secun-
 dum morem Ecclesie Cathedralis
 Mantue imprimendum curavit: Et
 in tanti sacramenti administratio-
 ne inter se vt omnes conuenire pos-
 sint: mandauit in virtute sancte obe-
 dientie omnibus Archipresbyteris:
 Prioribus: Prepositis: Ecclesiarum
 Rectoribus seu Capellanis anima-
 rum curam gerentibus tam in vrbe
 q̄ in tota diocesi librum hunc apud

se habere: ⁊ formam in eo traditam
omnes seruare. Et ne casu aliquo in
errorem inducantur: Aduertant sa-
cerdotes: ne aliquem baptizent nisi
in aqua elementalī ⁊ naturalī: quia
fluxit de latere Christi aqua pura: si-
ue sit calida siue frigida: non refert:
modo ceremonie seruentur ⁊ forma
consueta. Non ergo in aqua rosea:
seu in aliis liquoribus similibus: aut
vino nec debet nec fieri potest bap-
tismus. Modum ⁊ formam baptizan-
di memoria teneant: atq; omnia ad
baptismum pertinentia in promptu
habeant. Et quoniam plures ca-
sus occurrere solent: ⁊ in necessitate
etiam laici baptizare possunt: ⁊ de-
bent: alias mortaliter peccarent: in-
struantq; sacerdotes saltem semel in
mense in die festo laicos parrochia-
nos suos: qualiter ⁊ ipsi laici in casu
necessitatis: videlicet: cum sacerdo-

tis copia haberi non possit : ⁊ infantes in articulo mortis constituti sint : tam mares q̄s femine baptizare possunt : infundendo aquam super caput infantis : verba sequentia : ⁊ non alia : attente ⁊ cum intentione facienda quod intendit Ecclesia : dicant.

Ego te baptizo in nomine patris ✠ : ⁊ filij ✠ : ⁊ spiritus sancti ✠ : Amen.

vel: Io te Battezo nel nome del padre ✠ : ⁊ del figliolo ✠ : ⁊ del spirito sancto. ✠ : Amen.

Admoneant igitur hec sepissime sacerdotes in ecclesia populum suum : ne quis sine baptismo decederet : ⁊ de his instruende sunt potissimum obstetrices . Ad hec : si deportaretur aliquis ad baptizandum : de quo dubitaretur an esset baptizatus nec ne : post alias ceremonias in aliis ordinarie fieri solitas : sacerdos quando venit ad actum illum baptizandi : dicat hec verba .

Se tu sei battezzato : Io non te battezo : ⁊ se tu non sei battezzato : Io te battezo : in nome del padre ✠ : ⁊ del figliolo ✠ : ⁊ del spiritofanto ✠ : Amen. *Hec sic vulgariter posuimus: vt instruatur populus : Quod si quis fortasse alicui creature occurreret : quam nesciret an baptizata esset nec ne : ⁊ eam in extremis laborare videret : vt eam his verbis baptizaret :*

Se tu sei battezzata ⁊c. vt supra.

CItem in qualibet plebe ⁊ parrochiali ecclesia in qua est fons baptismalis : super eo fonte sit vnū ciborium tutum ⁊ bene clausum cum sua clauis : in quo teneatur semper parata aqua baptizandi : quam omni anno in Sabbatho sancto : ⁊ in Sabbatho Penthecostes curati debeant benedicere : ⁊ continue fons ipse bene custodiatur : ne aqua baptismali aliquando abuti contingat. **¶** Ut omnes Rectores seu La

pellani Ecclesiarum que alicuius ple-
bis sint capelle : aut ecclesie alicui sint
subiecte quoquo modo : in die sabbati
Sancti teneantur singulis annis cum
suis superpellicijs accedere ad dictas
plebes seu matrices ecclesias iuxta
morem iandiu obseruatū: **Q**uod in
baptismate vltra duos cōpatres aut
commatres duas non admittantur :
z quum masculum vnum pro compa-
tre z feminam vnā pro commatre
esse contigerit : solus masculus tanq̄
serus dignioris de sacro fonte leuet :
Sacerdotiq; interroganti respōdeat:
femine autem presente masculo non
liceat de sacro fonte leuare.

 C Et librum particularem habeant
curati: in quo tam baptizatos q̄ com-
patres describant : quem librum pre-
dicti sacerdotes teneant apud se : z in
qualibet parrochia illū perpetuo di-
mittāt : quem in perpetuo cum omni-

diligentia custodiant: vt de huiusmo-
di cognatione spirituali cognosci sem-
per possit per quemlibet: sua interesse
putantem: scribatur autem hoc mo-
do. Anno tali: die tali mensis. **A**
Per me. **A.** presbyterum seu capella-
num parochialis ecclesie talis loci:
A. filius vel filia talis baptizatus vel
baptizata fuit: talis ⁊ talis leuauerunt
eum vel eam de sacro fonte: Et ad
omnem simoniace labis suspicionem
amouendam: pro huiusmodi scriptu-
ra nihil dari: nihilq; accipi possit: eti-
am quod sponte offeratur.

Peracto sacramēto: sacerdos: **Pa**
trinis ⁊ **M**atrinis: siue compatribus
⁊ commatribus iniungat: moneatq;
eos vt infantē ab omni fortuito euen-
tus periculo custodiant: ⁊ cum ad eta-
tem peruenerit: **D**ominicam oratio-
nem cum angelica salutatione ⁊ sym-
bolo apostolorum eum addiscere ⁊ in
catholica

catholica fide edoceri faciant : ⁊ ipse sacerdos singulis diebus festiuis in medio misse post offertorium doceat subditos: **Credo: Pater noster: Aue Maria:** Dicendo illa morose : ⁊ cum plena oris expressione bis ⁊ ter : ⁊ plus ⁊ minus: secundum quod magis expediens visum fuerit: sed bis saltem illa dicantur. Quod si parentes omiserint aduertant **Patrinos ⁊ Matri-**nas ad hoc esse obligatos. Nam ipsi in actu illo **Deo** promittunt: constituendo se quasi fideiussores: q̄ baptizatus tempore suo fidelis **Deo** erit: ⁊ ob eam causam nemo ad leuandum infantem ex sacro fonte admittatur: nisi predictas orationes sciat: quum quis docere non ualeat quod ignorat.

Hec ⁊ his similia sacerdotes curati non solum in actu illo: uerum etiam sepius publice in ecclesia infra **Dis-**sarum solennia moneant: vt omnes

cautiores sint ad obligandum se tanto oneri : ⁊ magis charitatiui ac diligentes erga illos : quos iam tenuerunt.

C Doneantur etiam mulieres Christiane ne lac prebeant infantibus Iudeorum propter scandalum fidei.

Quod non exponant proprios filios aut alienos ad hospitalia contra pietatem ⁊ charitatem.

C Aduertant mulieres ne culpa sua faciant abortum.

C Doneant parrochianos suos ne audeāt filios vel filias tam proprios vel proprias q̄ alienos vel alienas saltem per vnum annum a die natiuitatis eorum secum in lecto ad lactandum seu dormiendum tenere ⁊ collocare : ne negligentia vel culpa eorum suffocentur : vt sepe contingit : vnde ipsimet parentes homicidij vel parricidij rei inueniantur.

Et q̄ scientes dictam transgressionem debeant statim reuelare plebano seu Vicario ipsius Episcopi : vt casus soffocationis : seu oppressionis non accidat.

Laqueant omnino Sacerdotes ne cum hoc tantum Sacramentum administratur : dissolutiones fiant : risus : aut clamores : sed Sacerdos ⁊ qui assistunt : valde deuoti esse debēt cum misteria singularia in hoc sacramento contineantur : Sacerdotes etiam quantum poterūt puerperarum conuiuia euitent : quum in illis multa sepe ecclesiastico statui inconuenientia fiant ⁊ dicantur.

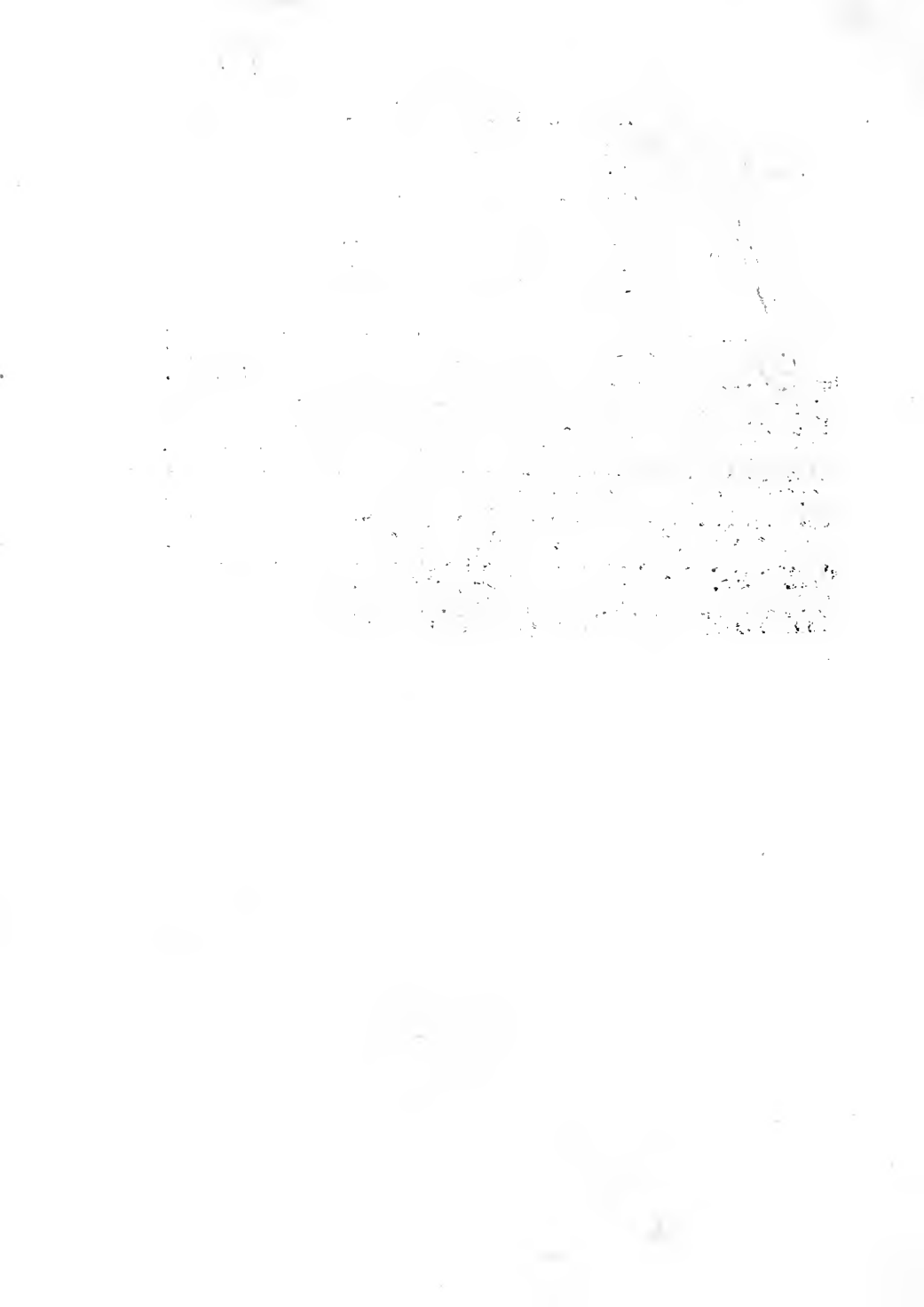
Laqueant autem summopere Sacerdos ne peccati reus Sacramentum istud sicut ⁊ cetera ministret : Alias deum nouo peccato mortaliter offenderet : Sacerdotes omnes curati ⁊ baptismalibus Ecclesijs presidentes :

fi quando contigerit : vt compatres
vel commatres eorum spōte vel man-
dato parentum vellent imponere no-
men apud gentiles receptum : bap-
tizando consulant : ⁊ totis viribus per-
suadere studeant : exorantes vt ba-
ptizando alicuius Sancti nomen im-
poni permittant : iuxta ritum ⁊ mo-
rem eorum : qui vere Christi fideles
sunt.

C Laueant Sacerdotes ne aliquem
baptizare presumant extra suos par-
rochianos : nisi necessitate urgente.
Cum autem Sacerdotes iubeantur
pro se primum : deinde pro alijs orare :
hortatur omnes ⁊ singulos P̄refa-
tus Reuerendissimus ꝛc. vt anteq̄
ad ministerium Sacramentorum ac-
cedant : sequentem dicant orationem :
vt sic fideles ministeriorum Christi
dispensatores valeant inueniri.

Oratio.

Adesto domine supplicatio
 nibus nostris : ⁊ me indi-
 gnum : qui primum miseri-
 cordia tua indigeo : clemen-
 ter exaudi : ⁊ quem non electione
 meriti : sed dono gratie tue cōstitui-
 sti huius operis ministrum : da fidu-
 ciam tui muneris exequendi : ⁊ ipse
 in nostro ministerio : quod tue virtu-
 tis est : operare. **P**er Christum do-
 minum nostrum. **R** Amen.

Ordo ad Cathecuminum facien-
dum secundum Ecclesiam
Mantuanam.

Sacerdos ad ianuam Eccle-
sie superpellicio ⁊ stola in-
dutus faciet puerum tene-
ri super brachio dextro: ⁊
interroget de nomine eius dicens:
Quomodo vocaris? **R.** Ioannes:
vel Maria: Tunc sacerdos. Ioan-
nes: vel Maria: Quid petis ab ec-
clesia Dei? **R.** Fidem: Sacerdos.
Fides quid tibi prestat? **R.** Vitam
eternam: Sacerdos. Hec est vita
eterna vt diligas dominum deū tu-
um ex toto corde tuo: ⁊ ex tota ani-
ma tua: ex tota mente tua: ⁊ ex om-
nibus viribus tuis: hoc est maximum
⁊ primum mandatum. Secundum
autem simile est huic diliges proxi-
mum tuum sicut te ipsum. Postea sa-

Ad cathecuminum
cerdos insufler in faciem ter: ⁊ dicat.
Eri ab eo immunde spiritus: ⁊ da lo-
cum Spiritui sancto Paracleto. Sic
in modum Crucis halet calido flatu
in faciem infantis dicens. Accipe Spi-
ritum sanctum: per uitam insufflatio-
nem ⁊ Dei benedictionem exeat de te
spiritus malignus: ⁊ ingrediatur in
te Spiritus sanctus: ⁊ maneat tecum
in secula seculorum. Amen. **V** Par-
tibi. **R.** Et cum spiritu tuo. Deinde
faciat crucē cum pollice in fronte eius
⁊ in pectore dicens. Accipe signum
cru⁺ cis tam in fronte q̄ in cor-
de ⁺ sume scutum fidei celestium pre-
ceptorum: talis esto moribus: vt tem-
plum Dei iam esse possis. **R.** Amen.

Oratio.

Preces nostras quesumus
domine clementer exaudi:
⁊ hunc electum tuum cru-
cis dominice: cuius impressione si-
gnamus:

Faciendum

ix

gnamus: virtute custodi: vt magnitudinis glorie rudimenta seruans per custodiam mandatorum tuorum: ad regenerationis gloriam peruenire mereatur. Per eundem. Qui venturus est iudicare viuos &c.

Oratio.

Deus qui humani generis ita es cōditor vt sis etiam refozmator: propitiare populis adoptiuis: & nouo testamēto sobolem noue prolis ascribe: vt filij promissionis quod nō potuerint assequi p natu ram: gaudeant se recepisse per gratiam. Per dominum nostrum. Qui venturus est iudicare viuos &c.

Beinde extendens manū super caput infantis dicat sequentem orationem.

Omnipotens sempiterna deus pater dñi nostri Iesu Christi respicere dignare super hunc

℟

Ad cathecuminū

famulum tuū: quem ad rudimenta
fidei vocare dignatus es: omnem ce-
citatē cordis ab eo expelle. Disrum-
pe omnes laqueos Sathane: quibus
fuerat alligatus: aperi ei ianuam do-
mine pietatis tue: ⁊ sale sapientie tue
imbutus: omnium cupiditatum fetore
careat: ⁊ ad suauem odorem pre-
ceptorum tuorum letus tibi in eccle-
sia tua deseruiat: ⁊ proficiat de die in
diem: vt idoneus efficiatur accedere
ad gratiā baptismi tui perfecta medi-
cina. Per eundem. Qui venturus est
iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊c.

Benedictio salis

Bene ⁊ dic omnipotens deus
hanc creaturā salis in tua be-
ne ⁊ dictione celesti in nomi-
ne domini nostri Iesu Christi: ⁊ in
virtute spiritus sancti ad effugandum
inimicum: quem tu domine sanctifi-
cando sancti ⁊ fices: benedicendo

Faciendum

r

bene **¶** dicas : fiatq; omnibus acci-
pientibus perfecta medicina : perma-
nens in visceribus eorum : in nomine
domini nostri Iesu **Ch**risti. Qui ven-
turus est &c. Tunc accipit de ipso sale
& ponit in ore infantis dicens.

Ioannes . Accipe salem sapientie qui
propitiatio sit tibi in vitam eternam .
Amen. **V.** Pax tibi . **R.** Et cum spi-
ritu tuo.

Oratio.

O Deus patrū nostrorum : deus
vniuerse cōditor veritatis : te
supplices exoramus : vt hūc
famulum tuum . **A.** respicere digneris
propitius : vt eum primum pabulum
salis gustantem non diutius esuri-
re permittas : quo minus cibo re-
pleatur celesti : quatenus sit semper
diuino spiritu feruens : spe gaudens :
tuo semper nomini seruiens : & perduc

Ad cathecuminum

eum ad noue regenerationis luan-
crum: vt cū fidelibus tuis promissio-
num tuarum eterna premia consequi
mereatur. Per dominum. Qui ven-
turus est iudicare viuos &c.

Adiuratio.

A Forcizo te immunde spiritus
in nomine pa-**T**ris: & fi-**L**i:
& spiritus **S**ancti: vt ex eas &
recedas ab hoc famulo dei: ipse enim
tibi imperat maledicte damnate: qui
pedibus super mare ambulauit: & Pe-
tro mergenti dexteram porrexerit.

Ergo maledicte diabole recogno-
sce sententiam tuam: & da honorem
deo viuo & vero: Da honorem Jesu
Christo filio eius & spiritui sancto: ut
ex eas & recedas ab hoc famulo dei:
quia eum ita sibi deus & dominus no-
ster Iesus Christus ad suam sanctam
gratiam: & benedictionem fontemq;
baptismatis dono vocare dignatus

est: vt hoc signum sancte Cru **†** cis:
 quod nos in fronte eius damus. Tu ma
 ledicte diabole nunq̄s audeas viola
 re. Per virtutem eiusdem domini no
 stri Iesu Christi. Qui venturus est iu
 dicare viuos ⁊ mortuos ⁊c.

His ita peractis Sacerdos porri
 gat caput stole baiulanti ⁊ introdu
 cat infantem in ecclesiã dicens. A.

Ingredere ecclesiã Dei per
 manum Sacerdotis: vt ha
 beas partem cū Christo in
 vitam eternam. Amen.

Tunc Patrinus ponat eum super
 pauimentū ⁊ dicat cum sacerdote:

Pater noster: qui es in celis:
 sanctificetur nomen tuum:
 Adueniat regnum tuum:
 Fiat voluntas tua: Sicut in celo ⁊ in
 terra: Panem nostrum quotidianum
 da nobis hodie: Et dimitte nobis de
 bita nostra: sicut ⁊ nos dimittimus

Ad cathecuminū

debitoribus nostris: Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos a malo. Amen.

Qredo in Deum: patrem omnipotentem: creatorem celi et terre: et in Iesum Christum filium eius unicum: dominum nostrū: Qui conceptus est de spiritu sancto: natus ex Maria virgine: Passus sub pontio Pilato: crucifixus: mortuus: et sepultus: Descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis: Ascendit ad celos: sedet ad dexteram Dei patris omnipotentis: Inde venturus est iudicare viuos et mortuos. Credo in spiritum sanctum: et sanctam Ecclesiam catholicam: sanctorū communionem: Remissionem peccatorum: Carnis resurrectionē: vitam eternam. Amen.

Quibus finitis: eleuatur de terra et Sacerdos faciens crucem in fronte

cum pollice dicat .

In nomine pa- tris: ⁊ fi- lii: ⁊ spiritus sancti. Amen.

Postea posita manu super caput eius dicit hanc orationem.

Non te lateat Sathana immi- nere tibi penas: imminere ti- bi tormenta: imminere tibi diem iudicij: diemq; supplicij sempi- terni: diem qui venturus est velut cli- banus ardens: in quo tibi atq; vni- uersis Angelis tuis eternus veniet interitus: Et ideo pro tua nequitia damnate: da honorem Deo viuo ⁊ vero: da honorem Jesu Christo filio eius ⁊ spiritui sancto. In cuius nomi- ne atq; virtute tibi impero: quicumq; es spiritus immunde: vt ex eas ⁊ re- cedas ab hoc famulo Dei: quem ho- die dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam: fontemq; baptismatis dono vocare dignatus

Ad cathecuminum

est: vt fiat ei templum per aquam re-
generationis in remissionem omniũ
peccatorum. In nomine eiusdem do-
mini nostri Jesu Christi. Qui ventu-
turus est iudicare viuos &c.

Deinde tangat ei nares & aures de
spuito: & dicat ad aurem dextram.

Affeta: quod est: adaperire: Ad na-
res: In odorem suauitatis: Ad aurẽ
sinistram: Tu autem effugare diabo-
le: appropinquabit enim iudicium
dei: Tunc interroget de nomine eius
& dicat. Abrenuncias Sathane? R:
Abrenuncio. Sacerdos. Et omni-
bus operibus eius? R. Abrenuncio.
Sacerdos. Et omnibus pōpis eius?
R. Abrenuncio. Postea tangit de
oleo exorcizato pectus & inter scapu-
las crucem faciendo cum pollice & di-
cit. Ego te linio oleo salutis in Chri-
sto Jesu domino nostro: vt habeas
vitam eternam. Amen.

Deinde

Deinde eo sic cathetizato portetur
ad fontem: et interroget eum Sacerdos
dicens. Quid vocaris? R. Joannes:
vel Maria. Sacerdos. Joannes: Cre-
dis in deum patrem omnipotentem
creatorem celi et terre? R. Credo.
Sacerdos. Credis et in Iesum Chri-
stum filium eius unicum dominum nostrum
natum et passum? R. Credo. Sacerdos.
Credis et in spiritum sanctum: et sanctam
ecclesiam catholicam: sanctorum comu-
nionem: remissionem peccatorum: car-
nis resurrectionem: vitam eternam?
Amen. R. Credo. Item interrogat.
Joannes: vis baptizari? R. Volo
Tunc sacerdos cum intentione baptizet
eum sub trina merfione: sanctam Tri-
nitatem semel tantum inuocando sic:
Ego te baptizo In nomine patris.
et mergat semel: et filij: et mergat se-
cundo: et spiritus sancti: Amen: et mer-
gat tertio. Quo peracto Sacerdos

Ad cathecuminum facien dum
perungat eum in vertice sacro Chri-
smate dicens: Pax tecū: R. Et cū spiri-
tu tuo. Deinde dicit hanc orationē.

O Deus omnipotens pater domi-
ni nostri Iesu Christi: qui te
regenerauit ex aqua ⁊ spiritu
sancto: quiq; dedit tibi remissionē om-
nium peccatorū: Ipse te liniat chris-
mate salutis in Christo Iesu domino
nostro in vitam eternam. Amen.

Deinde ponat linteum super caput
eius dicens.

Accipe vestem candidam: ⁊ immacu-
latam: quam perferas ante tribunal
domini nostri Iesu Christi vt habeas
vitam eternam. Amen.

Postea dat ei candelā accēsam dicens
Accipe lampadem ardentem irrep-
rehensibilem: custodi baptismum tuum:
vt cum dominus noster venerit ad nu-
prias: possis occurrere ei in aula cele-
sti. Amen.

Ordo ad communicandum
infirmum .

O Ato prius signo cū campana: ⁊ congregato populo: accensis cereis ⁊ larterna cum lumine: ⁊ aqua benedicta ⁊ campanula: Sacerdos indutus cotta ⁊ stolla: accipit Corpus domini reuerenter: ⁊ ponit duas hostias in tabernaculo: quod panniculo serico cooperit: habens pannum sericum longum super spatulas: ⁊ portans Corpus Domini ante faciem suam eleuatū: vadit ad domum infirmi: precedentibus ⁊ sequentibus luminibus: dicendo: **Psat. Misere mei ⁊c.** Et si commoditas adest: adsint quatuor deferentes baldachinum super Corpus Domini. Cum autem peruentum fuerit ad domum: ingrediens cameram infirmi dicat. **Pax** huic domui. **R.** Et omnibus habitan-

Ordo ad cōmunicandum
 tibus in ea. Postea sacerdos reclinet
 tabernaculum reuerēter in loco mun
 do ibi preparato. Deinde accedens
 ad infirmum: aspergat eum aqua be
 nedicta in modū crucis dicens **Añā:**
Asperges me. v. Misere mei. Glo
ria patri. z repetitur Añā. Asperges:
 qua repetita dicat sacerdos. **v. Sal**
uum fac seruum tuum. R. Deus me
us sperantem in te. v. Mitte ei do
mine auxilium de sancto. R. Et de
syon tuere eum. v. Nihil proficiat
inimicus in eo. R. Et filius iniquita
tis non apponat nocere ei. v. Esto ei
domine turris fortitudinis. R. A fa
cie inimici. v. Domine exaudi ora
tionē meā. R. Et clamor meus ad te
veniat. v. Dominus vobiscū. R. Et
cū spiritu tuo: O remus. Oratio.

O Deus infirmitatis humane sin
 gulare presidium: auxilij tui su
 p infirmum famulum tuum

ostende virtutem: vt ope misericordie tue adiutus ecclesie tue sancte incolumis representari mereatur. Per Christum dominum nostrum. Deinde immediate dicat infirmus. Confiteor Deo &c. finita confessione sacerdos dicat. Misereatur tui omnipotens deus &c. Indulgentiam absolutionem & remissionem &c.

Dominus noster Iesus Christus: qui dixit discipulis suis: quecūq; ligaueritis super terram: erunt ligata & in celo: & quecūq; solueritis super terram: erunt soluta & in celo: de quorum numero: quāuis indignos nos esse uoluit: ipse te absoluat per ministerium nostrū ab omnibus peccatis tuis: que quonīs modo: cogitatione: locutione: & operatione: negligenter egisti: atq; a peccatorum nexibus absolutum perducere dignetur ad regna celorum. Qui

Ordo ad cōmunicandum
vuit ⁊ regnat in secula seculorum.
Amen. Postea sacerdos eleuet cor-
pus domini de tabernaculo: ⁊ infir-
mus adoret: ⁊ Sacerdos interroget
infirmum: dicens. Credis quod hic
fit Christus saluator mundi? Re-
spondet infirmus. Credo: Dicit sa-
cerdos. Sic sicut ego dico. Domine
non sum dignus vt intres sub tectum
meum: sed tantum dic verbo: ⁊ sana-
bitur anima mea: Deinde sacerdos
tradēs infirmo Eucharistiam: dicat.
Accipe frater vel soror viaticum cor-
poris domini nostri Jesu Christi: qui
te custodiat ab hoste maligno: ⁊ per-
ducatur in vitam eternam. Amen:

Postea Sacerdos abluat digitos
cum vino aut aqua ⁊ tradat infirmo
lotionem: nihil dicens. Peracta com-
munionem sacerdos dicat: v̄ Domine
exaudi orationem meam. R. Et cla-
mor meus ad te veniat. v̄ Dominus

vobiscum. Et cum spiritu tuo.

O Domine sancte: pater omnipotens eterne Deus: te fideliter deprecamur: et vt accipienti fratri nostro: vel sorori: sacrosanctum corpus dñi nostri Jesu Christi filij tui: tam corporis: q̄ anime profit ad remedium sempiternū. R. Amen.

His peractis: iterum aspergat aquā benedictam: et dicat. Dñs vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Audi nos domine sãcte: pater omnipotens: eterne deus: et mittere digneris sanctū angelum tuum de celis: qui custodiat: foueat: protegat: visitet: atq; defendat omnes habitantes in hoc habitaculo: Per Christum ꝛc.

Quo dicto reuertatur ad ecclesiam dicendo: Psal. Misere mei deus secundum ꝛc. Reuersus igitur ad ecclesiam sacerdos cum corpore domi-

Ordo ad cōmunicandum
nidum fuerit ante altare sacramenti :
vertit se ad eos qui sacramentum as-
sociauerunt genuflexos: ⁊ facit eis bre-
uem confessionem ⁊ absolutionem: ⁊
annunciat indulgentiam dierum du-
centorum illis qui sacramentum cum
lumine sunt prosequuti: qui uero sine lu-
mine: centum dies pro quolibet: **Do-**
stea dicit super eos orationem. **Do-**
minus vobiscum. R. Et cum spiritu
tuo. Oremus. Oratio.

Oeus qui nobis sub sacra
mēto mirabili passionis
tue memoriā reliquisti: tri-
bue quesumus: ita nos cor-
poris ⁊ sanguinis tui sacra myste-
ria venerari: vt redēptionis tue fructū
in nobis iugiter sentiamus. **Qui uiuis**
⁊ regnas ꝑ omnia secula ⁊c. R. Amen.

Postea eleuato tabernaculo cū cor-
pore dñi facit signum Crucis super
eos: ⁊ reponit sacramentū in loco suo.

Ordo ad vngendum
Infirmum.

Sacerdos accipiat oleum sanctum: Deinde ordinate procedat dicendo. **Psal. Miserere mei.** vt dictum est supra: in communionem: cum autem peruentum fuerit ad locum: vbi iacet infirmus: Sacerdos intrans dicat: **v. Pax huic domui. R. Et omnibus habitantibus in ea.** Deinde accedat ad egrotum & dicat. **v. Adiutorium nostrum in nomine domini. R. Qui fecit celum & terram. v. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.**

Oremus.

Oratio.

Dutroceat: domine Iesu Chri-
ste: domum hanc sub nostre
humilitatis ingressu eterna
felicitas: diuina prosperitas: sere-
na letitia: charitas fructuosa: sanitas
sempiterna. Effugiat ex hoc loco ac-

E

Ad vngendum

cessus demonum: ad sint angeli pacis:
domumq; hanc deserat omnis mali-
gna discordia: Magnifica domine su-
per nos nomen sanctum tuum: et be-
ne **✠** dic nostre conuersationi: san-
cti **✠** fica nostre humilitatis ingres-
sum. Qui sanctus et pius es: et perma-
nes cum patre et spiritu sancto in secu-
la seculorum. **R. Amen. Oratio.**

Quemus et deprecemur domi-
num nostrum Iesum Chri-
stum: ut Benedicendo be-
ne **✠** dicat hoc tabernaculum: et om-
nes habitantes in eo: et det eis ange-
lum bonum custodem: et faciat eos si-
bi seruire ad considerandum mirabi-
lia de lege sua: auertat ab eis omnes
contrarias potestates: eripiat eos ab
omni formidine: et ab omni perturba-
tione: ac sanos in hoc tabernaculo cu-
stodire dignetur. Qui cum patre et spiri-
tu sancto viuunt et regnant in secula secu-

lorū. R. Amē. O remus. Oratio.

Audi domine sancte: pater omnipotens: eterne deus: et mittere digneris sanctum angelum tuum de celis: qui custodiat: foueat: protegat: visitet atq; defendat: omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum dominum nostrum.

Deinde in modum crucis aspergat egrotum aqua benedicta postea domum dicendo: añā. Asperges me domine: Psal. Misere mei: et. Gloria patri. et repetitur: añā. Asperges me domine: Deinde immediate egrotus faciat confessionem et dicat: Confiteor deo et. Quo dicto Sacerdos eum abouat dicens: Misereatur tui et. Indulgentiam absolutionem et.

Dominus noster Iesus Christus: te absoluat: et ego auctoritate ipsius absoluo te ab omni vinculo excommunicationis maio-

Ad vngendum
ris: vel minoris: suspensionis: et in-
terdicti: et ab omnibus peccatis tuis:
et restituo te vnioni: et cōmunioni san-
cte matris ecclesie absolutum: In no-
mine pa-**†** tris: et fi-**†** lij: et spiritus-**†**
sancti: Amen. Interim omnes sacer-
dotes astantes dicant legendo: septē
Psalmi penitentiales cum letanijs:
dum autem psalmi dicuntur: vel cum
dicti fuerint: sacerdos intincto pollice
in oleo sancto dicat absolute.

En nomine pa-**†** tris: et fi-**†** lij:
et spiritus-**†** sancti: Extingua-
tur in te omnis virtus diaboli
per impositionem manuum nostra-
rum: immo per inuocationem sancte
Trinitatis: et omnium sanctorū An-
gelorum: Archangelorum: Patriar-
charum: Propbetarum: Apostolo-
rum: Martyrum: confessorum: vir-
ginum: atq; omnium simul sanctorū.
R. Amen. Quo dicto: faciat signum

crucis de oleo sancto in corpore egri
in septem locis infra scriptis: ad vnā
quāq; crucem propriam orationem
dicendo: Ad oculos: Oratio.

Per istam sanctā vn **†** ctionem: ⁊
suam piissimam misericordiam: par-
cat tibi dominus quicquid vitio ocu-
lorum deliquisti. **R.** Amen. **M**ini-
ster vero tergat locum inunctum cum
stippa: reponens eam in vase mun-
do: ⁊ sic faciat post quamlibet vnctio-
nem. Ad aures. Oratio.

Per istam sanctam vn **†** ctionem: ⁊
suam piissimam misericordiam: par-
cat tibi dominus quicquid vitio au-
rium deliquisti. **R.** Amen.

Ad nares.

Oratio.

Per istam sanctam vn **†** ctionem: ⁊
suam piissimam misericordiam: par-
cat tibi dominus quicquid vitio na-
rium deliquisti. **R.** Amen. Ad os.

Per istam sanctam vn **†** ctionem: ⁊

Ad vngendum
suam pijsissimam misericordiam : par-
cat tibi dominus quicquid lingue vel
oris vitio deliquisti. **R.** Amen.

Ad manus.

Per istam sanctā vn **†** ctionem : z
suam pijsissimam misericordiam : par-
cat tibi dominus quicquid vitio ta-
ctus deliquisti. **R.** Amen.

Ad pedes:

Per istam sanctam vn **†** ctionem : z
suam pijsissimam misericordiam : par-
cat tibi dominus quicquid gressus vi-
tio deliquisti. **R.** Amen. **Ad lūbos.**

Per istam sanctam vn **†** ctionem : z
suam pijsissimam misericordiam : par-
cat tibi dominus quicquid lūborum
sue carnis vitio deliquisti. **R.** Amen.

Quibus omnibus peractis z a cleri-
tis psalmis z letaniis lectis : sacerdos
dicat . Kyriel . Christel . Kyriel . v .
Pater noster . sub silentio . v . Et ne
nos . R : Sed libera nos a malo : v :

Saluum fac seruum tuum. **R.** Deus
 meus sperantem in te. **Mitte ei do-**
 mine auxilium de sancto. **R.** Et de
 syon tuere eum. **V.** Esto ei domine tur-
 ris fortitudinis. **R.** A facie inimici.
V. Nihil proficiat inimicus in eo. **R.**
 Et filius iniquitatis non nocebit ei.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat. **V.**
 Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu
 tuo: **Oremus.** **Oratio.**

O Domine deus: qui per Apосто-
 lum tuum Jacobum locutus
 es: infirmatur quis in uobis:
 inducat presbyteros ecclesie vt orent
 super eum: ungentes eum oleo sancto:
 in nomine domini. Et oratio fidei sal-
 uabit infirmum: Et si in peccatis sit:
 dimittentur ei: cura quesumus redem-
 ptor noster gratia spiritus sancti lan-
 guores istius infirmi: et sua sana vul-
 nera: eiusque dimitte peccata: atque do-

Ad vngendum

lores cunctos cordis ⁊ corporis ab eo
expelle: plenāq; ei interiorū exterūsq;
sanitatē misericorditer redde: vt ope
misericordie tue restitutus: ad pristi-
na reparetur officia. Qui cum patre
⁊ eodem spiritus sancto viuīs ⁊ regnas
in secula seculorum. R. Amen.

Oratio.

Respice quesumus domine
famulum tuum in infirmi-
tate sui corporis fatiscen-
tem: ⁊ animam refoue: quam crea-
sti: vt castigationibus emendatus: se-
sentiat tua medicina saluatū: Per
Christū dominū nostrum. R. Amen:

Oratio:

O domine sancte: pater omnipo-
tens: eterne deus: qui benedi-
ctionis tue gratiam egris in-
fundendo corporibus: facturam tuam
multiplici pietate custodis: ad inuo-
cationem tui nominis benignus assi-
ste: vt

ste: vt famulū tuū. **A.** ab egritudine liberatū: ⁊ sanitati donatū: dextera tua erigas: virtute cōfirmes: potestate tuearis: atq; ecclesie tue sanctisq; altaribus tuis: cum omni desiderata prosperitate restituas. **Per Christum dominū nostrū. R. Amen.**

Oratio.

Ominus Iesus christus apud te sit: vt te defendat: intra te sit: vt te reficiat: circa te sit: vt te conseruet: ante te sit: vt te deducat: post te sit: vt te custodiat: super te sit: vt te benedicat. **Qui in trinitate perfecta viuit ⁊ regnat in secula seculorum. R. Amen.**

His peractis stупpa proijciatur in ignē: ⁊ eo ordine quo venerunt simul in ecclesiā reuertantur dicendo psal.

Miserere mei ⁊c.

Ordo commendationis anime.
prius fiant Letanie bre-
ues in hunc modum.

R yrieleison.
O bristeeleison.
K yrieleison

Sancta Maria: ora pro eo

Omnes sancti Angeli z Ar-
changelis: orate pro eo

Sancte Abel: ora pro eo

Omnis Chorus iustorū orate pro eo

Sancte Abraham. ora pro eo

Sancte Joānes Baptista. ora pro eo

Omnes sancti Patriarche z prophe-
te orate pro eo

Sancte Petre. ora pro eo

Sancte Paule. ora pro eo

Sancte Andrea ora pro eo

Sancte Joannes. ora pro eo

Omnes sancti Apostoli z Euange-
liste: orate pro eo

Omnes sancti Innocētes: ora. p eo

Sancte Stephane:	ora pro eo
Sancte Sebastiane:	ora pro eo
Omnes sc̄ti Martyres:	orate pro eo
Sancte Siluester:	ora pro eo
Sancte Gregorij:	ora pro eo
Sancte Hieronyme:	ora pro eo
Sancte benedicte	ora pro eo
Omnes sancti Pontifices ⁊ Confes- sores:	orate pro eo
Omnes sancti Doctores:	orate pro eo
Omnes sancti Monachi ⁊ Heremi- te:	orate pro eo
S̄cta maria Magdalena:	ora pro eo
Sancta Lucia.	ora pro eo
Sancta Katherina.	ora pro eo
Sancta Cecilia.	ora pro eo
Omnes sancte Virgines ⁊ Vi- due.	orate pro eo
Omnes Sancti ⁊ Sancte Dei.	orate pro eo
Propitius esto : parce ei domine.	
Propitius esto : libera eum domine:	

Ordo commendationis

Ab omni peccato libera eum dñe.

Ab ira tua: libera eum domine.

A mala morte: libera eum domine.

A penis inferni: libera eum dñe.

A potestate diaboli: libera eum d.

Per natiuitatem tuã: libera eum d.

Per sanctam crucẽ tuã: libe. eum d.

Per mortẽ ⁊ sepulturã tuã: li. eum d.

Per gloriosam resurrectionem tu-
am: libera eum domine.

Per admirabilem Ascensionem tu-
am: libera eum domine.

Per gratiam spiritus sancti Para-
cleti. libera eum domine.

In die iudicij: libera eum domine.

Peccatores: te rogamus audi nos.

Qt ei parcas: te rogamus audi nos.

Qt ei indulgeas: te roga. audi nos.

Qt plenam remissionem omnium suo-
rum peccatorum ei dones: te roga-
mus audi nos.

Kyrie eleison. **C**hris tee leison.

R yrieleison. **P**ater noster. **v.** Et ne nos inducas in tentationem. **R** Sed libera nos a malo.

Deinde pro vicino morti: cū in agone sui exitus anima visa fuerit anxiosa: dicantur he orationes:

Proficiscere anima Christiana de hoc mundo: in nomine Dei patris omnipotentis: qui te creauit: In nomine Iesu Christi filij eius: qui pro te passus est: In nomine spiritus sancti: qui in te effusus est: In nomine Angelorum et Archangelorum: In nomine Thronorum et Dominationum: In nomine Principatum et Potestatum: In nomine Cherubin et Seraphin: In nomine sanctorum Patriarcharum et Prophetarū: In nomine sanctorū Apostolorum: In nomine sanctorum Martyrum et Confessorum: In nomine sanctorū Monachorum

Ordo commendationis

z Heremitarum: In nomine sancta-
rum virginum: z omnium sanctorum
z sanctarum Dei: hodie fit in pace lo-
cus tuus: z habitatio tua fit in sancta
Sion: Per Christum dominum no-
strum. Amen. Oratio:

O Deus misericors: deus clemēs:
Deus qui secundum multitu-
dinem miserationum tuarum
peccata penitentium deles: z preteri-
torum criminum culpas venia remis-
sionis euacuas: respice propitius su-
per hunc famulum tuum. A. z remis-
sionem sibi omnium peccatorum suo-
rum tota cordis cōfessione poscentem
deprecatus exaudi: renoua in eo pijs-
sime pater quicquid terrena fragili-
tate corruptum: diabolica ve fraude
vitiatum est: z vnitati corporis eccle-
sie tue membrum redemptionis an-
necte: Misere domine gemituum:
Misere lacrymarum eius: z non

habentem fiduciam nisi in tua misericordia: ad sacramentum tue reconciliationis admitte. Per Christum dominum nostrum. R. Amen. Oratio.

Ammendo te omnipotenti Deo charissime frater: vel soror: et ei cuius es creatura: commito: ut cum humanitatis debitum morte interueniente persolueris: ad authorem tuum: qui te de limo terre formauerat: reuertaris. Egredienti itaque anime tue de corpore: splendidus angelorum cetus occurrat: Iudex te Apostolorum senatus excipiat Candidatorum tibi martyrum triumphatorum exercitus obuiet: liliata rutilantium te confessorum turma circundet: iubilantium te virginum chorus suscipiat: et beate quietis in sinu Patriarcharum te complexus astringat: mitis atque festiuus Christi Jesu tibi conspectus appareat: qui te inter as-

Ordo commendationis

sistentes sibi : iugiter esse decernat : ignores omne quod horret in tenebris : quod stridet in flammis : quod cruciat in tormentis : cedit tibi teterrimus Sathana cum satellitibus suis : et in aduentu tuo te comitantibus angelis contremiscat : atque in eterne mortis chaos immane diffugiat . Erurgat deus : et dissipentur inimici eius : et fugiant qui oderunt eum a facie eius : sicut deficit fumus deficiant : sicut fluit cera a facie ignis : sic pereant peccatores a facie Dei : et iusti epuletur et exultent in conspectu Dei . Confundantur igitur : et erubescant omnes tartaree legiones et ministri Sathane iter tuum impedire nequeant : liberet te a cruciatu Christus : qui pro te crucifixus est : Constituat te Christus filius Dei viui intra Paradisi sui amena virentia : et inter oues suas te verus ille pastor agnoscat : Ille ab omnibus peccatis

catis tuis te absoluat: atq; ad dexteram suam in electorum suorum te sorte constituat: redemptorem tuum facie ad faciem videas: et presens semper assistens: manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus igitur inter agmina beatorum: contemplationis diuine dulcedine potiaris in secula seculorum. **R.** Amen.

Oratio.

Suscipe domine animam famuli tui in locum sibi sperande saluationis a misericordia tua. **R.** Amē. Libera domine animam famuli tui ex omnibus periculis infernorum: et de laqueis penarum: et ex omnibus tribulationibus. **R.** Amen. Libera domine animam famuli tui: sicut liberasti Enoch et Heliam de communi morte mundi. **R.** Amen: Libera domine animam famuli tui: sicut liberasti Noe de diluuiio: **R.** Amen.

Ordo commendationis

Libera domine animam famulⁱ tui:
sicut liberaſti Abrahamā de bur caldeo-
rum: **R.** Amen. Libera domine ani-
mam famulⁱ tui: sicut liberaſti Job
de paſſionibus ſuis: **R.** Amen. Libe-
ra domine animam famulⁱ tui: sicut
liberaſti Iſaac de hoſtia: ⁊ de manu
patris ſui Abrabe: **R.** Amen: Li-
bera domine animam famulⁱ tui: ſi-
cut liberaſti Lotb de Sodomis: ⁊
de flamma ignis **R.** Amen. Libe-
ra domine animam famulⁱ tui ſicut
liberaſti Moysen de manu Pharao-
nis regis Egyptiorum: **R.** Amen.
Libera domine animam famulⁱ tui:
ſicut liberaſti daniellem de lacu Leo-
num: **R.** Amen. Libera domine ani-
mam famulⁱ tui ſicut liberaſti tres
pueros de camino ignis ardentis: ⁊
de manu regis iniqui. **R.** Amen. Li-
bera domine animam famulⁱ tui: ſi-
cut liberaſti Suſannam de falſo crimi

ne: *R.* Amen. Libera domine animam famuli tui: sicut liberaſti Dauid de manu Saul ⁊ Holie. *R.* Amē. Libera domine animam famuli tui: sicut liberaſti Petrum ⁊ Paulum de carceribus. *R.* Amen. Et sicut beatissimam Teclam virginem ⁊ martyrem de tribus tormentis atrocissimis liberaſti: sic liberare digneris animā huius famuli tui: ⁊ tecum facias bonis congaudere celestibus. *R.* Amen.

Oratio:

Ommendamus tibi domine animam famuli tui. Aprecamurq; te domine Jesu Christe saluator mundi: vt propter quam ad terram misericorditer descendisti: Patriarcharum tuorum sinibus illā insinuare non renuas. Agnosce domine creaturam tuam: non ex dijs alienis creatam: sed a te solo Deo viuo ⁊ vero: quia non est alius Deus preter

Ordo commendationis

te: et non est secundum opera tua. Letifica domine animam eius in conspectu tuo: et ne memineris iniquitatum eius antiquarum: et ebrietatum: quas suscitauit feruor mali desiderij: licet enim peccauerit: tamen Patrem et filium: et spiritum sanctum non negauit: sed credidit: et zelum dei in se habuit: et Deum qui fecit omnia: adorauit: R.
Amen.

Oratio

Oclucta iuuentutis et ignorantias eius ne memineris quesumus domine: sed secundum magnam misericordiam tuam: memor esto illius in gloria claritatis tue. Aperiantur ei celi: colletentur illi angeli: in regnum tuum domine seruum tuum suscipe: Suscipiat eum sanctus Michael archangelus Dei: qui militie meruit principatum: veniant illi obuiam sancti Angeli Dei: et perducant eum in ciuitatem celestem Hierusa-

lem. Suscipiat eum beatus Petrus apostolus: cui a Deo claves regni celestis tradite sunt. Adiuuet eum sanctus Paulus: qui dignus fuit esse vas electionis. Intercedat pro eo sanctus Joannes: Dilectus dei apostolus et Euangelista: cui reuelata sunt secreta celestia. Orent pro illo omnes sancti apostoli: quibus a domino data est potestas ligandi atque soluendi. Intercedant pro eo omnes sancti et electi Dei: qui pro Christi nomine tormenta in hoc seculo sustinuerunt: ut vinculis carnis erutus: peruenire mereatur ad gloriam regni celestis. Prestante domino nostro Iesu Christo: qui cum patre: et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum. R. Amen. Si anxiatur adhuc anima: dicantur hi psal. Confitemini: et Beati immaculati etc. Beinde. Ik yrieel. O bristeel: Ik yrieel. Pater noster:

Ordo commendationis Anime
secreto. v. Et ne nos inducas in tenta
tionē. R. Sed libera nos a malo. v.
A porta inferi. R. Erue domine ani
mā eius. v. Domine exaudi oratio
nem meā. R. Et clamor meus ad te ve
niat. v. Dominus vobiscum. R. Et cū
spiritu tuo.

Oratio.

Ibi domine cōmendamus
animam famulī tui vt de
functus seculo: tibi viuat: z
que per fragilitatem humane con
uersationis peccata commisit: tu ve
nia misericordissime pietatis abster
ge. Per Christum dominū nostrum.
R. Amen.

Ordo ad sepeliendum mortuos.

Cum corpus fertur in ecclesiam: can
tatur sequens Responsorium: v3.
Subuenite sancti Dei &c.

Ordo ad sepeliendū mortuos xxviii

Subuenite sc̄i dei occurrite ange-

li domini. Suscipiētes aīam eius,

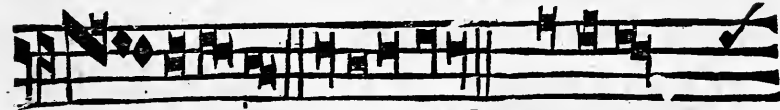
Offerētes e am i cōspectu al-

tissi mi. Suscipiatte x̄ps: qui vo-

cauit te ⁊ inu Abrabe angeli de-

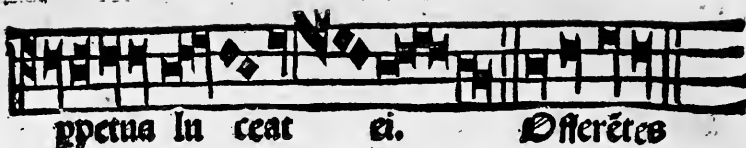

du cant te. Suscipiētes. Requie

eternā dōa ei dōmine: ⁊ lux

Ordo ad sepeliendum

Non intres in iudicium cum seruo tuo vel ancilla tua domine: quia nullus apud te iustificabitur homo: nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio.

Non ergo eum quesumus tua iudicialis sententia premat: quem tibi vera supplicatio fidei Christiane commendat: Sed gratia tua illi succurrente mereatur euadere iudicium ultionis: qui dum viueret insignitus est signaculo sancte Trinitatis: Qui viuus et regnas in secula seculorū. **R. Amen:**

mortuos

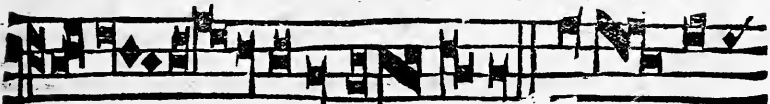
xix

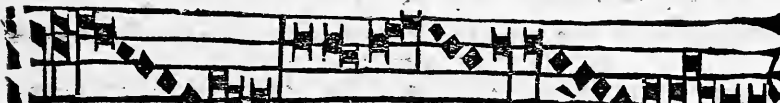
Liberameto mine de morte e ter

na in die illa tremenda. Quando

ce li mouendi sūt ⁊ ter ra. Dū ve

neris iudica re se culū

pignē. Tremēs fcs sū ego ⁊ ti

meo dū discussio venerit atq; ventura

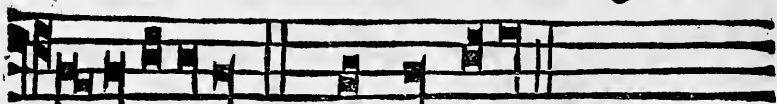
ira. Quādo. Dies illa dies ire

||

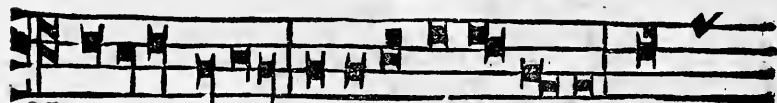
Ordo ad sepeliendum

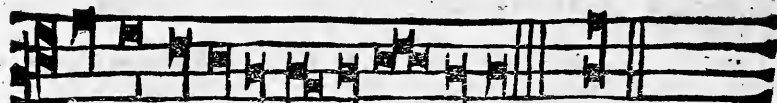
calamitatis ⁊ mi serie: di es magna ⁊

ama ra valde. Quando celi. ♪.

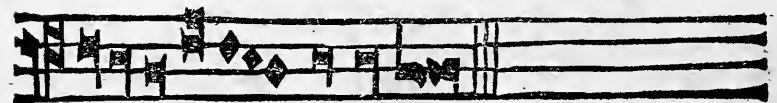
Requie eterna dona e i domine: ⁊

lux perpetua lu ce at e i. Du.

By rie ele y son. **O** briste ele y son.

By rie ele y son.

Oratio: **P**ater noster: **V**: Et ne nos inducas in tentationem. **R**: Sed libera nos a malo. **V**: Requiem eternam

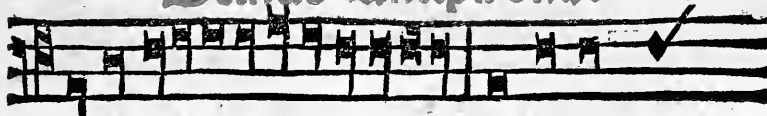
mortuos

xxx

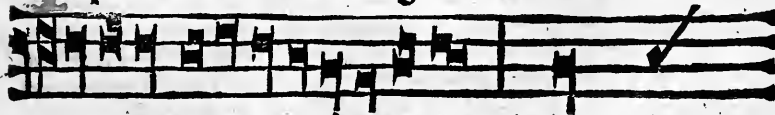
dona eis domine: **R.** Et lux perpe-
 tua luceat eis. **V.** A porta inferi: **R.**
 Erue domine: **V.** Requiescat in pace
R. Amen: **V.** Domine exaudi oratio-
 nem meā. **R.** Et clamor meus ad te
 veniat: **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et
 cum spiritu tuo. **Oratio**

Absolve quesumus domine
 animam famulī tui: vt de-
 functus seculo tibi viuat: et
 peccata: que per fragilita-
 tem carnis mundana cōuersatio-
 ne cōmissit: tu venia misericordiss-
 sine pietatis absterge. **Per Christum**
dominū nostrum: R. Amen.

Beinde Antiphona:

In paradisu dducāt te angeli in tuo

aduētū suscipiant te martires

2

Is ii

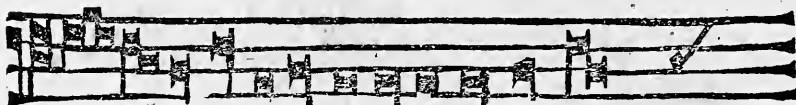
Ordo ad sepeliendum

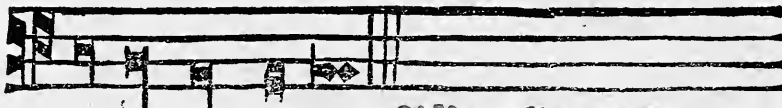
ducāte in ciuitatem sc̄tāz hierusalem

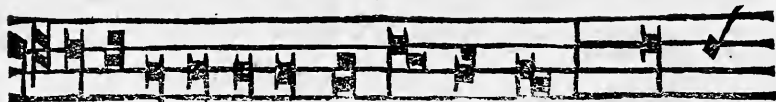
Et chorus angelorum te suscipiat ⁊ cum

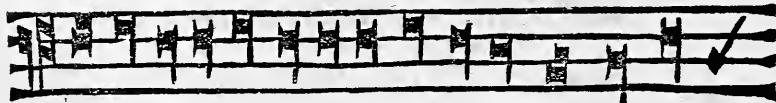
Lazaro quōdā paupe eternam ha-

beas requiem. *Ad benedictus. asis.*

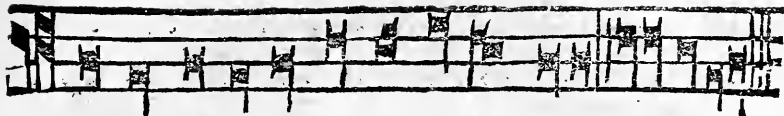
go sum resurrectio ⁊ uita qui

credit in me etiam si mortuus fu erit

uinet: ⁊ oīs qui uinet ⁊ cre dit

in me nō mori e tur in eternum. Quouae.

Oratio. **P**ater noster. **V.** Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo. **V.** Non intres in iudicium cū seruo tuo domine. **R.** Quia nullus apud te iustificabitur homo.

V. Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat.

Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo: **O**ratio.

SAtiffaciat tibi quesumus dñe deus ꝑ anima famuli tui: beatissime dei genitricis sēperq; virginis Marie ⁊ sanctissimorum Apostolorum Petri ⁊ Pauli omniumq; sanctorū tuorum oratio: ⁊ presentis familie tue humilis ⁊ deuota supplicatio: vt peccatorum omnium veniam: quam preca-

Ordo ad sepeliendum
mur: obtineat: nec eum patiaris cruciari gebennalibus flammis: quem filij tui dñi nostri Jesu Ebristi precio-
so sanguine redemisti. Qui tecum ⁊ spiritusancto viuit ⁊ regnat Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Ordo ad sepeliendum
pueros. Añã.

Sit nomen domini. psal. Laudate pueri dñm: laudate ⁊c. cum Gloria patri ⁊c. Postea repetitur Añã. k yrieel. O hristeel. k yrieel. Pater noster. v. Et nenos inducas in tenta-
tionẽ. R. Sed libera nos a malo. v. Ecce puer meus electus quẽ elegi. R. Posui super eum spiritum meum. v. Puer erã ingeniosus. R. Et sortitus sum animã bonam. v. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. v. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Omnipotens et mitissime deus
 qui omnibus paruulis rena-
 tis fonte baptismatis: dū mi-
 grāt a seculo sine vllis meritis vitam
 illico largiris eternā: sicut huius par-
 uuli hodie credimus te fecisse: fac nos
 quesumus per intercessionem beate
 Marie semper Virginis et sanctissi-
 morum Apostolorum Petri Pau-
 li: et omnium sanctorum hic purifica-
 tis tibi mentibus famulari: et in para-
 diso beatis paruulis perenniter socia-
 ri. Per Christum dominum nostrū.
 R. Amen. Cum vero corpus porta-
 tur ad tumulum. Añā.

Omnis spiritus. psal. Laudate do-
 minū de celis. ik yrieel. O hristeel:
 ik yrieel. Pater noster. v: Et ne nos
 inducas: R. Sed libera nos a malo:
 v. Sinite paruulos venire ad me. R.
 Quoniam talium est regnum celorū:
 v. Domine exaudi orationem meam

Ad sepeliendum mortuos

R. Et clamor meus ad te veniat. **v.**
Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Omnipotens sempiterne deus puritatis sancte amator : qui animam paruuli huius de hoc mundo ad celorum regna misericorditer reuocasti : concede : vt meritis beate **M**arie semper virginis et sanctissimorum **A**postolorum **P**etri et **P**auli : et omnium sanctorum in eodem regno nos cum omnibus sanctis tuis cogaudere valeamus. **P**er **C**hristum dominum nostrum. **R.** Amen.

Ordo ad faciendum aquam
benedictam. v̄.

Aditorium nostrum in nomine do-
mini. R: Qui fecit celum ⁊ terram.

Deinde incipiat Exorcismum salis
absolute. Exorcismum.

Exorcizo te creatura salis per
Deum ⁊ viuū: per Deū ⁊
verū: per Deum ⁊ sanctum:
per Deum qui te per Heliseum pro-
phetam in aquam mitti iussit: vt sana-
retur sterilitas aque: vt efficiaris sal
exorcizatum in salutem credentium:
⁊ sis omnibus te sumentibus sanitas
anime ⁊ corporis: ⁊ effugiat: atq; di-
scedat ab eo loco in quo aspersum fue-
ris: omnis phantasia ⁊ nequitia: vel
versutia diabolice fraudis: omnisq;
spiritus immūduꝝ adiuratus: per eū
qui venturus est iudicare viuos ⁊ mor-
tuos ⁊c. R. Amen.

Oratio.

3

Ordo ad faciendum

Demensam clementiam tuam omnipotens eterne deus humiliter imploramus: vt hanc creaturam salis quam in vsu generis humani tribuisti: bene **+**dicere et sancti **+**ficare digneris: vt sit omnibus sumentibus sanitas mentis et corporis: vt quicquid ex eo tactum vel aspersum fuerit: careat omni immunditia omniq; impugnatione spiritualis nequitie. **Per dominum nostrum et c.**

Exorcismus aque

Axorcizo te creatura aque in nomine Dei patris **+**omnipotentis: et in nomine Iesu **+**christi filij eius dñi nostri: et in virtute spiritus sancti: **+**vt fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici: et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis: per virtutem domini nostri Iesu **+**christi: qui venturus

aquam benedictam: xxxiiij
est iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊c. R.

Amen

Oratio:

O Deus qui ad salutem humani generis maxima queq; sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propitius inuocationibus nostris: ⁊ elemento huic multimodis purificationibus preparato: virtutem tue bene **+** dictionis infunde: vt creatura tua mysterijs tuis seruiens: ad abiiciendos demones morbosq; pellendos diuine gratie sumat effectum: vt quicquid in domibus vel in locis fidelium hec vnda resperserit: careat omni immunditia: liberetur a noxa: non illic resideat spiritus pestilens: non aura corrumpens: discendant omnes insidie latentis inimici: ⁊ si quid est qd aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti: aspersione huius aque effugiat: vt salubritas per inuocationem tui sancti nominis ex-

Ordo ad faciendum aquã bñdictã.
petita: ab omnibus sit impugnatio-
nibus defensa. **P**er dñm nostrum ꝛc.
Hic mittat sal in aquã in modum cru-
cis dicendo: **C**ommixtio salis ꝛ aque
pariter fiat in nomine pa **T**ris: ꝛ
fi **F**ilij: ꝛ spiritus **S**ancti. **R**: Amen
Deinde dicat sacerdos. **V**. Dominus
vobiscum. **R**. Et cum spiritu tuo.

Oremus:

Oratio.

O Deus inuicte virtutis auctor :
ꝛ insuperabilis imperij rex: ac
semper magnificus triũpha-
tor : qui aduerse dominationis vires
reprimis : qui inimici rugientis seui-
tiam superas : qui hostiles nequitas
potenter expugnas : te domine tre-
mentes ꝛ supplices deprecamur ac
petimus : vt hanc creaturam salis ꝛ
aque dignanter aspicias : benignus
illustres: pietatis tue rore sancti **F**ilij
ces: vt vbicumq; aspersa fuerit : per in-
uocationem sancti tui nominis : om-

Benedictio panis ⁊ ouorū. xxxv
nis infestatio immundi spiritus abij-
ciatur: terrorq; venenosi serpentis
procul pellatur: ⁊ presentia sancti spi-
ritus nobis misericordiam tuam po-
scentibus vbiq; adesse dignetur. Per
dominum nostrum Iesum Christum
filium tuum. Qui. Benedictio pa-
nis. v. Adiutorium. v. Dominus vo-
biscum. R. Et cum spiritu tuo.

Bene **I**dic domine hanc crea-
turam panis sicut benedixisti
quinq; panes in deserto: vt sit
omnibus gustantibus abundans ali-
mentum: vt omnes: qui ex eo accepe-
rint: accipiant tam corporis quam ani-
me sanitatem. Per Christum ⁊c.

Benedictio ouorum

Buueniat quesumus dñe tue
bene **I**dictionis gratia huic
ouorū creature: de qua pul-
los gallinarū dignatus es p
creare: vt cibus salubris fiat tuis fi

Benedictio agni
delibus in tuarum gratiarum actio-
ne sumentibus. Per Christum domi-
num nostrum. R. Amen.

Benedictio Agni et carniū in die
sācto Pasche. V.

A diutorium nostrum in nomine do-
mini. R. Qui fecit celum et terram. V.
Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat. V.
Dominus vobiscum. R. Et cum spi-
ritu tuo: O remus. Oratio.

Esu Christe filij dei viui qui es
verus et immaculatus agnus:
quiq; immaculatus in ara cru-
cis peccata mundi delesti: et nos ad
ouile proprijs humeris reportasti:
has carnes agni quas ad vsus ho-
minum creasti: bene ✠ dicere et lan-
cti ✠ ficare digneris: vt omnes ex
eis sumentes se sentiant tuis benefi-
cijs repletos: et corporis et anime sa-
nitatem te annuente se percepisse le-

tentur: Saluator mundi. Qui uiuis z regnas cum deo patre in unitate spiritus sancti deus zc.

O remus.

Oratio.

Oeus vniuerse carnis: qui Noe z filijs suis de mundis z imundis animalibus precepta dedisti: quiq; sicut olera herbarum humano generi quadrupedia munda edere permisisti: qui agnum in Egypto Moysi z populo tuo in vigilia Pasche comedere precepisti: in figuram agni domini nostri Jesu Christi: cuius sanguine omnia primogenita tibi de mundo redemisti: z angelo in nocte illa omne primogenitum in Egypto percutere precepisti: seruans populū tuum agni sanguine prenotatum: dignare quesumus domine deus omnipotens: bene **✠**dicere z sancti **✠**ficare has ouium: agnorum: hedorum: anium: z quorumcunq; mundorum:

Benedictio vve vel ficuum
animalium carnes: vt quicunq; de
tuis fidelibus populis ex eis comede-
rint: omni bene **+** dictione celesti ⁊
tua perenni repleti gratia satientur.
Per eundem Christum dominū no-
strum. **R.** Amen. Aspergantur car-
nes aqua benedicta.

De benedictione vve vel ficuum
⁊ aliorum fructuum v̄:
Adiutorium nostrum in nomine do-
mini: **R.** Qui fecit celum ⁊ terram. **v̄:**
Domine exaudi orationem meam: **R.**
Et clamor meus ad te veniat: **v̄:** Do-
minus vobiscum: **R.** Et cum spiritu
tuo: **O**remus: **O**ratio:

Bene **+** dic dñe hos fru-
ctus nouos vve: vel ficuū:
pomorū: castanearum: pe-
ponū: amigdalarū ⁊c: que
tu per rorem celi ⁊ inundanti-
am pluuiarum ⁊ tempora sere-
na atq; tranquilla: ad maturitatem
perducere

et aliorum fructuum xxxvii
perducere dignatus es : ad percipi-
dum nobis cum gratiarum actione.
Per Christum dominum nostrum.
R. Amen.

De benedictione communi
ad omnia: v.

A diutorium nostrum in nomine do-
mini: R. Qui fecit celum et terram, v.
Domine exaudi orationem meam: R.
Et clamor meus ad te veniat: v. Do-
minus vobiscum: R. Et cum spiritu
tuo. O remus: Oratio.

Bene dic domine crea-
turam istam: A. vel A.
vt sit remedium saluta-
re generi humano: et pre-
sta per inuocationem tui sanctissi-
mi nominis : vt quicumque ex ea
sumperint : vel gustauerint: cor-
poris sanitatem et anime tutelam ac-
cipiant. Per Christum dominum no-
strum, R. Amen.

R

Benedictio candelarum. v.

Adiutorium nostrum in nomine do-
mini. **R.** Qui fecit celum ⁊ terram.

v. Domine exaudi orationē meam.

R. Et clamor meus ad te veniat. **v.**

Dominus vobiscum. **R.** Et cum spi-
ritu tuo. **O**remus: **O**ratio.

O Domine Iesu Chryste lux ve-
ra: qui illuminas omnē homi-
nem venientem in hunc mun-
dum: effunde bene **✠** dictionē tuam
super hos cereos ⁊ super has cande-
las: ⁊ sancti **✠** fica lumine gratie
tue: ⁊ concede propitius: vt sicut hec
luminaria: igne visibili accēsa: noctur-
nas depellunt tenebras: ita corda no-
stra inuisibili igne: id est spiritus san-
cti splendore illustrata: omnium pec-
catorum ⁊ vitiorum cecitate careant:
vt puro mentis oculo cernere semper
possimus que tibi sunt placita ⁊ nostre
saluti vtilia: quatenus post huius se-

Benedictio peregrinorū. xxxviii
culi caliginosa discrimina ad lucē in-
deficientem peruenire mereamur .
Qui uiuis ⁊ regnas cum deo patre in
vnitate spiritus sancti deus. Per om-
nia secula seculorum. R. Amen

Postea aspergatur aqua benedicta.

Benedictio Peregrinorum:

O ratio sup baculos: ⁊ capsellas: sacer-
dos sup pelliceo ⁊ stola idutus dicat.

v. Adiuutoriū nostrum in nomine do-
mini. R. Qui fecit celum ⁊ terram.

v. Ostende nobis dñe. R. Et salutare.

v. Domine exaudi orationē meam.

R. Et clamor meus ad te veniat. v.

Dominus vobiscum. R. Et cum spi-
ritu tuo. O remus. Oratio.

Omine Iesu Christe mūdi re-
demptor ⁊ cōditor: qui p os
beati Apostoli tui Pauli in-
notuisti non habere nos hic manentē
ciuitatem: sed futuram hinc debere in-
quirere semper: quiq; beatis Aposto-

Benedictio Peregrinorum

lis precepisti vt euntes ad predican-
dum verbum dei: virgas tantū sume-
rent: te suppliciter deprecamur: vt di-
gneris has scarsellas siue peras: pro
tui nominis amore: ad instar humilis
armature lateri applicandas: ⁊ hos
sustentationis baculos bene ✠ dice-
re: quatenus portantes eos in pere-
grinationis signum ⁊ suorum corpo-
rum sustentationē: celestis gratie ple-
nitudinē in eis ⁊ munimen valeant
tue benedictionis percipere: quemad-
modum virga Aaron ad rebellū Ju-
deorum perfidiam repellendā bene-
dixisti: ita ⁊ hos famulos tuos: per hec
insignia que ad honorem ⁊ reueren-
tiam Apostolorum tuorum Petri ⁊
Pauli vel **A**: assumere cupiunt de ma-
nibus nostris: ⁊ ad eorū limina vene-
randa portare: bene ✠ dicas: ⁊ ab om-
nibus peccatis absoluas: vt in die iu-
diciij in parte mereantur dextera col-

locari : Qui viuus ꝛc.

Benedictio.

BIgnaculum Dei pa⁺tris:
 ꝛ fi⁺lij: ꝛ spiritus⁺ san-
 cti descendat celitus super
 hos baculos ꝛ has peras: vt
 qui eos portauerint: ab omniū ini-
 micorū insidijs sint defensi. Per **C**hri-
 stum dominum nostrum: **R.** Amen.

Tunc Sacerdos aspergat eos aqua
 benedicta: Postea faciat confessio-
 nem: qua facta: eos peregrinis tra-
 dens dicat.

Accipite hos baculos ꝛ has
 peras: ꝛ pergite ad limina
 beatorum Apostolorū Pe-
 tri ꝛ Pauli: vel sancte Ma-
 rie de Loreto: vel ad limina sancti
A. In nomine pa⁺tris: ꝛ fi⁺lij:
 ꝛ spiritus⁺ sancti. Amen. Et per
 eos mereamini in hoc seculo remissio-
 nem omnium peccatorum accipe-

Alia benedictio.

re: et in futuro consortium beatorum
atque ad limina sanctorum quo perge-
re cupitis: feliciter peruenire: et per-
acto itinere: ad nos incolumes remea-
re. **Añã In viam pacis: Psal. Be-**
nedictus dominus deus Israel: cum
Gloria patri: Añã In viam pacis et
prosperitatis dirigat dominus gres-
sus vestros. R. yrieel. O. bristeel.
R. yrieel. Pater noster. V. Et ne
nos. R. Sed libera. V. Saluos fac
seruos tuos. R. Deus meus speran-
tes in te. V. Mitte eis domine auri-
lium de sancto. R. Et de Syon tuere
eos. V. Esto eis domine turris forti-
tudinis. R. A facie inimici. V. Fiat
miseriçordia tua domine super nos.
R. Quemadmodum sperauimus in
te. V. Domine exaudi orationẽ meã.
R. Et clamor meus ad te veniat. V.
Dominus vobiscum. R. Et cum spi-
ritu tuo: Oremus. Oratio.

Adesto dñe supplicationi-
bus nr̄is: ⁊ viam famolorū
tuorū in salutis tue prospe-
ritate dispone: vt inter omnes vie
⁊ vite huius: varietates tuo semp
protegantur auxilio. Oratio.

Deus qui trāstulisti patres
nostros p mare rubrū: ad
laudē tui nominis decan-
tādā: te suppliciter depre-
camur: vt nauigātes famulos tuos
repulsis aduersitatibus: cursu tranquil-
lo ⁊ portu semp optabili tuearis. **P**er
Christū dominū nostrū. **D**einde as-
pergat eos aqua benedicta dicens .

Per aque aspersionem det vobis om-
nipotens deus ad eundū ⁊ redeundū
suam gratiā ⁊ benedictionem. Amen.

At Benedictio Dei omnipotentis
pa-**†**tris: ⁊ fi-**†**lij: ⁊ spiritus **†**san-
cti descendat super vos ⁊ maneat sem-
per. nobiscum Amen Finis.

Registrum.

A B C D E F G H I K.

Omnes sunt duerni:

Dantue apud Venturinum Ruffi-
nellum. D. D. lviij.
mense Junij.

10402

Hand 155.
A. H. Fair 183. 94.

1546-87

NC

